UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Consiliorvm Sive Responsorvm Avgvstini Beroii Bononien. I. C. Praestantissimi Volumen ...

Cum Summariis, & Indice rerum, ac verborum locupletissimo

Iurisdictionum, Iudiciorum, & Criminum materias distinctè continens

Bero, Agostino

Venetiis, 1577

Consilivm CLXXVIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96538

Visual Library

p Bal. C. de ſer. fugit. l. interpretatione, de pęn. cū ſi. & pęna quo ad huiuſmodi pęnā ultra pęnā canoni-cā nō dr̃ fieri in eccleſia, qđ factū fuit extra clauſurā in connexis, ſeu acceſſorijs eccleſię Bar. in d. l. 1. §. in publico flumine, de flumi. & in d. l. 1. §. interdictū, ff. de cloacis, cū alij ſupra alleg. † qm̃, & ſi illa, q̃ verè sūt extra eccleſiā, dicātur de eccleſia, vt in iuribus ſupra allegatis nō tñ dicūtur in eccleſia, ut ſupra dixi, & ē optimus tex. in l. fi. aliàs olimpico, ff. de ſeruit. vrba. p̃ dio iūcta l. p̃dijs, §. fi. ff. de leg. 3. & ē de mēte Bar. in l. meminiſſe, ff. de offi. ꝓcon. & ī terminis Im. hoc voluit in l. cętera, §. hoc ſenatus de leg. 1. & per Bar. in l. lex cornelia, §. ſi tñ, in fi. ff. de iniur. iūctis ijs, q̃ ibi dicit Alex. ī apoſt. in ver. ad domū; p̃dicta ēt apertè sūt de mēte Bar. in d. l. cætera, §. hoc ſenatꝰ, ꝗ manifeſtè facit differētiā inter domū, & porticū, ſeu atriū, q̃ do mui accedūt, qm̃, & ſi ad domū ꝑtineāt, & de domo eſſe dicatur, nō tñ in domo, adeò ꝙ factū in porticu, in hoſtio, & ſi. q̃ domui accedūt, ñ dr̃, nec cēſetur factū i domo, ſed ad domū, & cū Bar. ibi trāſeūt doct. cōiter, Pau. đ Caſ. Im. Alex. & alij: † & hoc modo dēt

35 declarari, & ītelligi id, qđ voluit Bar. in d. l. meminiſ ſe, quã ipſe loqtur, qñ ſtatutū imponeret pœnā illi, ꝗ aliquē ad domū ſuā inſultaret, ut clarè colligitur ex ſuis verbis ſequētibus, iūctis iis, q̃ voluit Alex. in ver bo domū, allegādo Bar. in d. l. meminiſſe, & ī d. l. lex cornel. §. ſi tñ, nō aūt qñ ſtatutū puniret aggredietē aliquē in domo ſua, vt ꝗdā libri hēnt, tū ꝗa nō cōueniūt ſequētia verba Bar. tū ēt quia aduerſarētur ijs, quę voluit Bar. in d. §. hoc ſenatus, cū quo alij cōiter pertrāſeunt, ut Paul. Im. & cæteri ibi, & alibi. Et hæc ſufficiant pro defenſione do. Auguſtini. Laus Deo.

S V M M AE.

1 *Raptus aliarum mulierum, quam uirginum, & deo dedicatarum non comprehenditur in l. raptores, C. de epiſ. & cleri.*

2 *Statutum pro eodem delicto diuerſam pęnam à iure communi, et præſertim minorem imponens dicitur in hoc ius commune cor rigere, & ſtatuto, non autem uri communi ſtatur.*

3 *Receptator raptoris etiam de iure communi mitius, quam principalis delinquens, eſt puniendus.*

4 *Raptori iure canonico licitum eſt matrimonium cum muliere rapta contrahere.*

5 *Et ſequuto matrimonio, præſertim de conſenſu patris raptæ, non eſt raptor puniendus.*

6 *Raptor delinquentis quis ſit punibilis.*

7 *L. unica, C. de raptu virgi. locum nō habet, ſequuto matrimonio.*

8 *L. unica prædicta, dum receptatori pœnam capitis imponit, quomodo intelligatur.*

Pœna capitalis mentio facta ſimpliciter in pœnalibus de qua pęna intelligatur.

9 *Dictio tandummodo eſt excluſiua omnium aliorum caſuum.*

10 *Receptatores non pœna mortis, ſed arbitraria puniuntur.*

11 *Receptatores ſi à legibus, & ſtatutis puniantur, de quibus receptatoribus intelligantur.*

12 *Iudex ratione delicti non poteſt pęnam bonorum extra territorium exiſtentium imponere.*

13 *Statutum, ſeu lex imponens pœnam delicto extra ſuū territoriū commiſſo maximè contra non ſubditos non ualet, & nu. 28.*

14 *L. unica, C. de raptu virg. l. raptores, C. de epiſ. & cleri.* } *dum uolunt, quòd exceptio, ſeu præſcriptio fori non poſſit allegari, quomodo intelligatur.*

15 *Iudicij ordo, qui aliàs in inquiſitione attenditur, non requiritur in condemnando eum, cuius delictum ex ſua confeſſione cōſtat.*

16 *Incendij pœna eſt mortis etiam ex forma iuris communis.*

17 *Auctor, & caput armatæ ad uiolentiam inferendam, ſi homicidium ex illa uiolentia, & impetu, ac tumultu ſequatur, eſt pęna mortis puniendus:*

Quod declara, ut nu. 21. & 27. ubi etiam, quid ſi de occiſoribus conſtet, & ubi diſtinguitur, an occiſi fuerint de aggredientibus, an vero de reſiſtentibus.

18 *Et an omnes, qui in armata interuenerunt, ſi plura vulnera occiſis fuerunt illata, de occiſo teneantur, & puniantur, quãuis etiam ignoraretur, à quibus vulnera fuiſſent illata:*

Quòd declara, ut num. 21. & 27. vbi diſtinguitur, & habetur, ut ſupra proximè.

19 *Arma ſumere contra aliquos gratia iniuriam, & uiolentiam propulſandi, licitum, & conceſſum eſt omni iure.*

20 *Homicidiū non imputatur eis, qui inimicis occurrēdo gratia iniuriam populſandi, aliquos in illo impetu, & furore occidunt.*

22 *Pro defenſione rerum ſuarum, & honoris licitum eſt offendentem occidere.*

23 *Homicidium ſequutum ex facto non doloſo, quod quis aggreditur, qua pœna puniatur.*

24 *Probatio dubia non nocet; Idem eſt de confeſſione dubia.*

25 *Confeſſio rei confitentis, quòd in rixa duo à nobis fuerunt interfecti, ſi in rixa una cum eo plures aderant, eſt confeſſio dubia, & illa uerba à nobis quomodo poſſint intelligi.*

26 *Homicidium commiſſum in rixa, & multitudine, ſi non appareat uerè de percuſſore, qua pęna ſit puniendum.*

29 *Practica ſeu practicare requirit actum reiteratum;*

30 *Et idem eſt, quod uſus, & conuerſatio, ac conuerſari.*

EPITOME.

Receptatorem raptoris mulieris non pœna mortis, ſed alia minori citra mortem ex diſpoſitione tàm iuris communis, quàm ſtatutorum Bononiæ, hic demonſtratur.

Si quis armatam ecerit ad reſiſtēdum uiolentiæ inimicorum ſuorum, & duo ex iis, qui cum dictis inimicis erant, in rixa, & impetu illo fuerint occiſi, unusq́; de principalibus dictę armatę fuerit cōfeſſus armatam, ac homicidia maximè per hęc verba, videlicet, à nobis in illo furore, & impetu duo fuerūt interfecti, non eſt hic confeſſus de occiſis pœna mortis puniendus: & hic plenè quomodo hæc homicidia, & qui de illis puniri debeant.

CONSILIVM CLXXVIIII.

IN hac cauſa paucis utar, tum quia res coram doctiſſimo agitur, tum quia intentionis meæ eſt ſolam ueritatem inueſtigare, vt ex infra dicendis perpendi poterit. Quod in caſu, de quo agitur, Stephanus inquiſitus de crimine raptus pęna mortis, de qua in l. raptores, C. de epiſ. & cleri. non ſit puniendus, conſtat ex

1 uerbis dictæ legis, † quæ ſolum ſibi locum uēdicat in raptu virginum, & mulierum Deo dicatarum, & cōſecratarum, ut in prin. d. l. & per totam, ergo non debet ad raptum aliarum mulierum extendi c. odio, & c. in pœnis, de reg. iur. in 6. & l. cum quidam, ff. de libe. & poſthu. An autem pęna, l. vnice, C. de rapt. virgi. puniētis receptātes raptores poſſit puniri, cū ipſe inquiſitus fuerit in iudicio confeſſus ſe dictū raptorē unâ cum aliis illū comitantibus receptaſſe, certè eadem mortis pœna, qua raptores virginū puniuntur, videtur puniēdus, d. l. vnica, C. de raptu uirgi. circa fi. & arg. l. 1. ff. de recepta. & in l. 1. C. de iis, qui latrones occiderūt. Contrariū tamen in caſu, de quo quæritur, verius eſſe puto, ꝙ non ſit pœna mortis puniendus, in primis, quia tanquā receptator nō eſt eadem mortis pœna puniēdus, qua principales raptores, ſeu latrones puniri poſſunt, ſed leuiori, videlicet in libris quingentis, ut cauetur ſtatuto Bononię ſub rubrica de pœna perſonam aliquam alteri ſubiectā,

2 &c. nā † ubicūque ꝑ ſtatutū imponitur alia, & diuerſa pęna à iure cōi, & præſertim minor, tūc nō ſtatur iuri cōi, quia cēſetur correctum Bal. in l. data opera, C. qui accuſare nō poſſunt, & in l. quid ergo, §. pęna grauior, ff. de ijs, ꝗ not. infam. Sali. in l. ſepulchra, C. de ſepul. uiol. & Fel. in c. cauſis, in fi. ver. de offi. dele.

† De

3 †D eiure etiam cōi pœna mitiori eſt puniēdus, quā
ſit mors naturalis, quia regulariter receptatores nō
puniuntur eadē pœna, qua principaliter delinquen-
tes puniūtur, ſed mitiori, vt in d.l.1.cū gl. ff. de rece-
ptato. ibi perinde puniātur, ac latrones, non eadem
pęna in ſpecie, ſed in genere, & ſic minori, vt ibi per
gl.l.fi. in fi. de abigeis, Dyn. in l. raptores, C. de epiſ. &
cleri. Aret. in §. ſi lex iulia. Inſti. de publ. iud. & facit
optimus tex. in l.1.C. de ijs, qui latro. occult. vbi in ar
bitrio iudicis eſt imponere pœnam corporalem, vel
bonorū, ergo debet intelligi de corporali, quæ pęne
bonorum cōueniat, & cōſequēter de corporali leui,
alioquin pœna grauis corporalis nō eſſet proportio
nabilis pœnæ bonorum, quę alternatiuè in arbitrio
iudicis cōmittitur, cum pęna corporalis ēt minima
ſit quacūque pœna pecuniaria longè maior, l. in ſer
4 uorum, in fi. ff. de pœnis. ¶ Præterea † licitū eſt rapto
ri iure canonū, & ſtatutario matrimoniū cū muliere
rapta cōtrahere, c. fi. de raptorib. gl. in ſumma 36. q.
5 2. ergo † raptor, ſequuto matrimonio, nō eſt punien
dus, qm̄ qui legis auctoritate peccat, nō peccat, neq;
pœnam meretur, c. qui peccat 23. q. 4. l. gracchus, C.
de adulte. & in addit. ad Bart. in d.l. raptores dicitur,
ꝙ ſi rapta de conſenſu patris poſtea matrimonium
contrahat cum raptore, is pœnā, l. vnicę, C. de raptu
virginū euitat, at hoc in caſu rapta de cōſenſu patris
matrimoniū cum raptore cōtraxit, ergo &c. Itē ra-
ptus fuit ad hunc effectū commiſſus, vt eius finis ſta-
tim demōſtrauit; igitur quoad principales delinquē
tes nō eſt dignus pœna raptus, vt ſupra, ergo minus
quoad acceſſorios, qui ſemper mitius puniūtur, c. ſi-
cut dignum, de homicidio, & habetur per ſcrib. in c.
1. de offi. deleg. ¶ Rurſus uidetur, ꝙ Stephanus inq-
ſitus non fuerit receptator, de quo iura ciuilia, & ca
nonica loquuntur, dum illi imponunt pœnā, & prę-
6 ſupponunt delictum committere, quia † receptator,
qui à iure punitur, & cenſetur delinquere, eſt nō om
nis, qui aliquem delinquentem in domo recipit, ſed
ille, qui ſciēter, & latenter delinquentem recipit, &
cælat, vt à manibus iudicis illum euadat, & hoc mo-
do debent intelligi iura ciuilia, & canonica recepta
tores puniētia per totum, ff. de receptat. & C. de iis,
qui latr. & in c. fœlicis, de pœnis, in 6. ubi gl. in uer.
receptauerit hoc innuit, & in terminis ſic declarat
Arch. in c. 2. de hæreti. in 6. & eſt tex. in l. 1. §. quid au
tē, & in l. ſi quis ſeruū, in fi. in prin. C. de ſeruo corru
pto, quæ dicit receperit cælandi animo, & dolo ma-
lo: & quamuis prædictis videatur aduerſari, d.l. uni-
7 ca, C. de raptu virg. † tamen illi in hoc non eſt ſtādū,
ſed canoni, qn̄ matrimoniū fuit ſequutum, in hoc
enim legi derogat, ut ſentit gl. ibi, & habetur in c. pe.
& fi. extra de rapto. ibiq; Abb. Ant. & alij canoniſtæ.
¶ Non obſtat ēt d.l. vnica, dū punit ēt receptatores,
8 ibi quiue eos ſuſceperint, &c. pęna capitali, Quia † re
ſpondetur debere intelligi pœna capitali citra mor
tem, quoniam in pœnalibus, in quibus fit, & recipi
debet benignior interpretatio iuribus vulgaribus,
qn̄ fit mentio ſimpliciter de pœna capitali, debet in
telligi de morte ciuili, & de illa, quæ ſtatū aufert, q̄
capitalis dicitur, ut latè hr̄ per Fel. poſt Ana. in c. qua
liter, & qn̄, il 2. extra de accuſa. nu. 52. cū ſeq. & habe-
tur in l. 2. ff. de publ. iud. ibique Bar. & Im. per Io. An.
& Abb. in c. quanto, de iureiu. iuncta gl. cū Bar. in l.
pen. ff. de parricid. l. ſacrilegij, ibique Bar. ff. ad l. iul.
pecula. gl. in l. transigere, C. de tranſact. l. qui cum
maior, §. is demum, ff. de bon. libe. cum alijs ſi. Et ꝙ
in terminis d.l. unicæ receptatores ſolum puniendi
ſint pęna ſimpliciter capitali citra mortē, inducitur
ille tex. primo, qa loquendo de pſonis principalibus
delinquentium, & de opem proximam præſtātibus
immediatè, exprimit de pœna mortis, & ...
nis bonorum in duobus, vel tribus locis, ...
loquitur de recipientibus, qui minus delinqu...
dicit illos debere puniri ſimpliciter pœna ...
do capitali, ergo debet ītelligi de capitali citra ...
tem, primo quia ſi de capitali mortis intelligi...
luiſſet, hoc dixiſſet, & potuiſſet dicere, ſicut ...
xerat, & ideò cū non dixerit, debet intelligi ...
tali ſimpliciter, arg. c. ad audientiam, cum gl. ...
cimis, l. unica, §. ubi autē, C. de cadu. tollen. ...
ceptatore magis, q̄ in alijs primis caſibus, ...
de capitali mortis exprimi, quia de illis magis ...
tari poterat, cum minus delinquant. ¶ Secūdo ...
co illū textū, qui dicit, recipientes puniri debe...
9 na capitali tātūmodo, nam † dictio tātūmodo ...
ctio excluſiua criminū aliorū caſuū, l. 2. C. de ...
fil. diſt. gl. in c. cum eccleſia, de cau. poſſ. & pr...
Card. in cle. 1. §. 1. de ſumma trinitate, & fide ...
ca: & ſic uidetur textus oīa alia prius dicta ...
talem pęnam excludere: ſed ultra capitalem ...
fuit de morte, & de publicatione bonorū, ...
detur ſolum includere capitalem citra mor...
bonorum publicationem: & hæc interpre...
diuuat ex regula, quæ eſt in materia recep...
10 † non mortis, ſed arbitraria pœna puniun...
11 de recepta. ¶ Preterea † leges, & ſtatuta, quæ ...
tores puniunt, debēt intelligi de receptato...
ditis iuriſdictioni iudicis, qui de crimine co...
& hoc modo loquuntur iura omnia loquēt...
ceptatoribus, quod patet, nā p eodē crimine ...
quis de recepto tenetur, lex pœnā bonorū im...
ergo debet intelligi de ſubditis, qm̄ extra ter...
impune nō paretur, l. extra territorium, ff. de ...
12 ctione oīum iudicū, & † iudex ratione delicti ...
pœnā bonorū extra territoriū cōſiſtētiū imp...
Bar. & oēs in l. cunctos populos, C. de ſumma ...
13 tate, & fide catholica, ac etiam quia † ſtatutū ...
imponens pęnam pro delicto extra ſuū terri...
commiſſo, maximè cōtra forēſes, & nō ſubdi...
valet, vt inquit Bar. in l. ne quid, in fi. uer. ff. de ...
ruin. & naufra. & in d.l. cūctos, circa finē: ſed ...
tio, quæ crimē reputatur, in caſu, de quo agi...
commiſſa in loco extra territorium, & per nō ...
tum, ergo Stephanus tanquam receptator non ...
rit à iudice nō ſuo puniri: & hoc eſt urgens m...
ad fauorem Stephani inquiſiti. ¶ Nec obſtat d.l. ...
ca, & d.l. raptores, ꝙ exceptio, ſeu pręſcriptio ...
14 legari non poſſit, ut ibi, quia rn̄detur, primo ꝙ ...
ſcriptio, ſeu exceptio fori nō poteſt allegari ...
principali raptore, dictis iuribus, ſed ꝙ hoc pro...
generaliter in oībus ibi nominatis, maximè ...
ptatoribus, ibi nō dicitur, ergo ad eos in pœn...
nō debemus extendere iuribus vulgaribus: Se...
dicta iura, vt declarat Sali. in d.l. vnica, loqu...
præſcriptione, hoc eſt de priuilegio fori, uid...
raptor haberet priuilegium exēptionis, q nō ...
niſi coram tali conueniri, iuxta l. ſi quis in co...
do, C. de epiſ. & cler. & C. de pactis, nam in tali ...
ne illud priuilegiū nō prodeſt, nec allegari pō...
tio loquuntur, quando ſumus extra iuriſdictio...
dicis uolentis cognoſcere, ſed intra iuriſdictio...
territoriū principis, hoc ē imperatores, cui ...
bis dr̄ eſſe territoriū, l. benè à zenone, C. de q...
ſcript. l. de precatio, ad l. rhodia de iactu. Sed ...
nus delictū cōmiſit, extra territoriū iudicis ...
ſcētis, & principis, hoc eſt Papæ, videlicet ...
perij ergo &c. arg. c. ſi duobus, de appell. in ...
in c. qm̄, 10. diſt. c. duo ſunt, & c. imperator, ...
Quarto poſſunt intelligi de præſcriptione ...
eſt de curſu temporis, ꝙ nullo curſu tempo...

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

pro ſe tueri poſſit, ar. l. 4. & l. mariti cum ſimilibus, ff. de adulterijs. ¶Imputatur adhæc ipſe Stephanus inquiſitus de homicidio cōmiſſo in perſonam duorum, quod ex illius confeſſione conſtare uidetur, & ideò nullæ ſunt partes iudicis, niſi in cōdēnando † ēt iudicij ordine non attento, qui in iudicio inquiſitionis ſolet attendi, vt in cap. 1. & 2. de accuſat. in 6. Bar. in l. ſi confeſſus, ff. de cuſtodia reorum, c. nos in quēquam, 2. quæſt. 1. Inno. in c. qualiter, & quando, extra de accuſatio. & habetur in c. at ſi clerici in prin c. extra de iudic. Conſtat autem de confeſſione ipſius Stephani in proceſſu, ubi ſcriptum reperitur, ꝙ is detentus, & inquiſitus dixit, ꝙ in illo impetu, & furore duo homines fuerunt interfecti, per hæc verba, *in quello impeto, & furia furno morti due homini da noi, il nome de quali io non ſo, & ancora furno bruſciate certe caſe &c.* Et ſic ex huiuſmodi ſua confeſſione apparet non ſolum de homicidio ab eo commiſſo, ſed ēt de incendio, † propter quod etiam eſt pœna mortis imponēda tàm ex forma iuris, q̃ ſtatutorum ciuitatis Bononiæ, vt habetur per gl. in c. tua, de ſententia excōicationis, & in ſtatuto ſub rubrica de pœna ſagittarij. Secundo, ꝙ Stephanus propter necem illorū duorum ſit pęna mortis puniendus, ſatis clarè oſtenditur, nam cum ipſe Stephanus tanquam caput, & vnus de principalibus à pluribus hominibus aſſociatus vim, ſeu violentiam quibuſdam inimicis ſuis inferret, ſeu inferre uellet, & in illo furore, ac impetu à ſuis hominibus, & ſequacibus fuerint illi duo interfecti, ſequitur, ꝙ † ipſe Stephanus, auctor, & caput armatæ ob talem violentiā, & impetum aggrauatum morte, & occiſione illorum duorum ſit pœna mortis puniendus, ut eſt tex. not. ibiq́; Bal. Bar. Salic. & alij in l. qm̄, C. ad l. Iul. de ui pub. Præterea † ex quo in rixa, in qua plures homines armati interfuerunt, præfati duo ab illis pluribus fuerunt multis vulneribus percuſſi, & interfecti, ut in conſtituto d. Stephani continetur, ſequitur, ꝙ oēs, qui tali occiſioni interfuerunt, debent de occiſo teneri, atq; puniri, quãuis ēt ignoraretur, à quib. dicta vulnera fuiſſent illata, ut uoluit gl. not. in l. fi. quam ſequitur ibi Bar. ff. de ſicar. per tex. in l. item mela, §. ſi plures, ff. ad l. aquil. ut ēt refert Sali. in d. l. quoniā, & Io. de Anan. in c. ſignificaſti, de homicid. ¶ Præmiſſis tamen non obſtantibus contrarium de iure eſſe verius arbitror, præmittendo, ꝙ Stephanus, & alij ſocij ſui, veluti ipſe in ſuo conſtituto refert, ſe de loco ad locū nō mouerunt animo, & intentione principaliter occidendi, aut offendendi aliquē, ſed ſe, & ſua defendēdi ab impetu, & violentia ſuorū inimicorū, qui maxima hominū armata ueniebant animo, & intentione occidendi illos, qui ſunt, & erant de factione comitis Alphōſi, & d. Stephani, ac animalia, bonaq́; ſua deprędandi, vt probatū fuit, & eſt notoriū, ergo comes Alphonſus, Stephanus, alijq́; ſui ſequaces arma ſumpſere aduerſus prędictos gratia iniuriā, & violentiā propulſandi: † quod dicitur eſſe de licitis, & conceſſis, à iure tàm naturali, q̃ poſitiuo ciuili, uel canonico, l. vt vim, ff. de iuſti. & iure, l. 1. C. vnde vi, c. 2. de homicid. no. in c. ſignificaſti, eod. tit. c. 3. & c. perpendimus, de ſent. excom. † Et ideò ſi occurrendo inimicis gratia iniuriam propulſandi in illo impetu, & furore contigerit aliquos interfici, non debet quis de homicidio pęna mortis teneri, cū à principio ex parte interfectorū opera rei illicitę data fuiſſet, c. dilectus, & ſeq. & melius in c. ſignificaſti, extra de homicid. ibiq́; latè Io. de Anan. & Io. And. in c. quod quis, de regu. iuris in 6. in fi. verb. & optimè habetur per Sali. in quadam ſua diſtinctione in d. l. quoniā, C. ad l. Iul. de vi pub. & infra clarius reaſſumetur. Pręterea inimici dictorum comitis Alphonſi, Stephani, ſuæq́; factionis veniebant, vt illis violentiam inferrent, & bona illorum violenter acciperent, atque exportarent, ergo ſi aliqui fuerunt interfecti, non ipſe Stephanus, & ſequaces, ſed caput, & principalis ſuorum inimicorū de tali homicidio pœna mortis teneri, & puniri debet, vt eſt tex. clarus in d. l. qm̄, ibiq́; Bart. Salic. & alij. ¶Et ſi diceretur, ſi conſtaret de occiſoribus, propter hoc ipſi non dicerentur excuſati, ſed pariter puniri deberent, d. l. quoniam, ubi Bar. Sali. & alij, & ideò cum per confeſſionem Stephani, & ex proceſſu conſtet ſe illos duos occidiſſe, ut ſupra dictum eſt, ipſe Stephanus erit puniendus.
21 Huic motiuo, quod eſt potiſſimū, reſpondetur † ꝙ
illi, qui in tali rixa homicidium cõmiſerunt, tenen-
tur de occiſo, ſi ſunt de illis, qui principaliter uene-
runt, vt violentiam, & iniuriam inferrent, quoniā
ij rei illicitæ operam dabant, & hoc in odium tentā-
tium vim inferre, ut in d. l. quoniam, ibiq́; Salic. At
ij, qui ſunt de parte illorum, qui principaliter ad de-
fenſionem moti fuerunt, ſi aliquos interfecerunt,
non tenentur, quia rei licitę ab initio operā dabant,
& in eis quærentibus uim expellere odium ceſſabat,
vt in d. l. quoniam, & in d. c. ſignificaſti, & eſt bonus
22 tex. in c. olim il 1. de reſtit. ſpol. Et † dicit Io. de Ana.
in c. 2. & melius in c. ſuſcepimus de homi. ꝙ omnes
doct. tenent, pro defenſione rerum ſuarum, & hono
ris licitum eſſe occidere eos, qui ad offendendum
ueniunt, ueluti etiā uolunt legiſtæ in d. l. ut uim, &
in d. l. 1. C. unde ui, & communiter canoniſtæ in d.
c. ſignificaſti, ibiq́; Felin. Subdit tamen ſe putare, ꝙ
hoc ſolum permiſſum ſit, quando quis ad rerum, &
perſonæ ſimul defenſionem faceret, per tex. in d. c. 2.
& in d. c. ſuſcepimus: Sed in caſu, de quo agitur, Ste
phanus, & alij, qui cum comite Alphonſo contra ini
micos ſuos aggreſſores uenerunt, gratia non ſolū
ſe, ſed etiam ſua, ac honorem ſuarum uxorum, & fi-
23 liorum defendēdi uenerunt, ergo &c. Vnde † in pro-
poſito inquit Io. And. uir ſummæ doctrinę, bonæq́;
conſcientiæ, ut refert, ac ſequitur, multumq́; com-
mendat Pau. Caſt. in conſi. 275. col. pen. lib. 2. incip.
in Chriſti nomine &c. In cauſa carceratorum, & in
conſi. 332. co. lib. ꝙ quando quis aggreditur factum
non doloſum, ut factum defenſionis rerum, uel per
ſonarum ſuarum iuxta d. l. ut uim, & d. l. 1. d. c. 2. &
dicto c. ſuſcepimus, ſi ex illo factum ſequutum ſit
homicidium in aliam perſonam, quàm contra quā
principaliter fuit factus aggreſſus, non punitur pœ
na ordinarii homicidij, hoc eſt mortis, ſed minori,
ſi uero ſequutum ſit homicidium in perſonam, con
tra quam aggreſſus fuit principaliter factus, ſimili-
ter occidens non punitur pœna ordinaria, ſed mino
ri arbitraria, etiam ſi homicidium non haberet pro-
babilem excuſationem, quoniā ſufficit factū aggreſ
ſionis ab initio non fuiſſe doloſum: Ex cuius dictis
optimè infertur ad excuſandum dictum Stephanū à
pœna ordinaria homicidij, etiam ſi cōſtaret ipſum
commiſiſſe homicidium, quod expreſsè negatur:
Et quamuis Stephanus in ſuo conſtituto fuerit con-
feſſus duos homines in illo impetu, & furore fuiſſe
à nobis occiſos, non tamen ex hoc probatur ipſum
occidiſſe; nam talis confeſſio fuit dubia, & incerta,
ut ſtatim dicetur, ergo ex illa certa probatio colligi
24 non poteſt, † dubia. n. probatio non nocet, capitulo
in præſentia, de probationib. l. non hoc, C. unde legi
timi, & l. neque natales, C. eodem titulo, & habetur,
atque notatur de confeſſione ambigua, & incerta
in l. unica, C. de confeſſ. in cap. 2. de confeſſ. in 6. &
per dominum Antonium, & alios in capitulo fina-
25 li, de confeſſ. † dubia autem fuit prædicta confeſſio

Stephani, ex quo dixit, ꝙ in illo impetu, & furore
duo à nobis fuerunt interfecti, quia cum in arma-
ta, in qua ipſe Stephanus aderat non tanquam ca-
put, & principalis, cum talis eſſet comes Alphon-
ſus, multi etiam vltra centum homines adeſſent,
qui impetu, & furore inimicos ſuos gratia ſe, & ſua
defendendi, vt ſupra, fuerunt aggreſſi, illa verba à
nobis verificantur in multis, & pluribus, argu. l. ubi
numerus, ff. de teſtibus, l. fi. in fine, ff. ad trebellianũ,
& verificari, atq; intelligi poſſunt à nobis, hoc eſt ab
illis de parte noſtra, & à noſtratibus, vt in c. quod au
tem, 23. q. 7. item à nobis, hoc eſt à me, & ab alijs no
ſtris, ergo in dubio debent eo modo intelligi, & ca-
pi, vt proferenti non noceant, d. c. in præſentia, cap.
odia. & cap. in pœnis, de reg. iu. in 6. cum ſi. Et pręſer
tim quia in criminalibus, vbi de imponenda pœna
ſanguinis tractatur, probationes debẽt eſſe luce me
ridiana clariores, non autem dubiæ. l. fin. C. de pro-
bationibus. ¶ Præterea cum illa verba à nobis im-
portent plures perſonas, immò omnes illos, qui cũ
ipſo Stephano erant, incidimus in illam arduam dif
26 ficultatem, † an homicidium commiſſum in rixa, &
in multitudine, ſi non appareat verè de percuſſore,
ſit punibile pęna ordinaria, de quo articulo habetur
in l. fin. ff. de parrici. & latè per Salicetum in d. l. quo-
niã: Et ꝙ nõ debeat ſic puniri, facit, quia intereſt rei
publicæ nocentem potius abſolui, quàm innocen-
tem condemnari, l. abſentem, ff. de pœnis, in princi
pio, & fatetur Barto. in d. l. finali, ff. de parricid. Dy-
num tenuiſſe, ꝙ hoc in caſu nullus ſit puniendus pę
na homicidij à ſtatuto impoſita, vt etiam voluit gl.
in l. item mela, §. ſi plures, ff. ad legẽ falcidiam, licet
ſecus de iure communi poſſit eſſe, veluti etiam re-
fert Paulus de Caſtro in conſilio 332. lib. 2. ſed Bar-
tolus, & alij contrarium tenere videntur ad tradita
per Salicetum in dicta l. quoniã. Diſputatio tamen,
de qua habetur per Bartolum, & Salic. in dictis lo-
cis, ceſſat in caſu occurrenti, in quo conſtat de occi
ſoribus ex denuncia facta per maſſarium loci, quĩ
occiſores curiæ denunciauit, contra quos fuit de il-
lo crimine proceſſum, ergo ſumus in caſu, in quo de
illo homicidio Stephanus, ſeu alius non eſt aliqua
pœna præſertim ordinaria homicidij puniẽdus, ſed
ipſi occiſores ſunt illi, contra quos eſt procedendũ,
ſi contra eos tunc proceſſum non fuit, ut concludũt
doctores omnes, & Paulus Caſtrenſis in dicto con-
ſi. 332. incip. viſa, & ponderata, lib. 2. per illum tex-
tum in l. fin. quæ incipit, ſi in rixa, ff. de ſicarijs, ut ibi
habetur per Bartolum, & per Salicetum, & Ange. in
dicta l. quoniam, Anan. in dicto c. ſignificaſti, Paul.
de Caſtro in dicto conſi. 275. in vltima colum. lib. 2.
l. item mela, §. ſed & ſi ſeruum, ff. ad leg. aquiliam:
Item ad fauorem dicti Stephani facit notabilis do-
ctrina Saliceti in dicta l. quoniam, colum. 5. verſic.
27 extra gloſam, ibiq; Ang. † Dicitur. n. in dicta l. quo-
niam, ꝙ auctor tumultus, & rixæ, qui violentiam
cum hominibus armatis inferre intendebat, puni-
tur de homicidio commiſſo in rixa, etiam ſi ab alio
fuerit commiſſum: Et ſi conſtet, à quo commiſſum
fuerit, & ſit de eius parte, ille etiam de eo punitur,
Barto. & alij in dicta l. quoniam: Sed quid ſi ignore-
tur, à quo homicidium fuerit cõmiſſum, an omnes
de occiſo teneantur? Cyn. in d. l. quoniam, arguit
pro, & contra; Salicet. verò determinat, quòd in
caſu illius legis, qui eſt caſus noſter, nullus ſit pu-
niendus, quoniam ſi homicidium fuit commiſſum
ab ipſis aggreſſis, & violentię reſiſtentibus, prout cõ
tingit in caſu noſtro, tunc ipſi aggreſſi, & reſiſtentes
non tenentur, neq; pęna homicidij puniri poſſunt,
cum principaliter, & ab initio de iniuria, & violen-

tia propulſanda agerent, quod ſui natura lici
que permiſſum eſt, vt ſupra: Vnde cum prin
ter rei licitæ, & permiſſæ operam darent, ultra
principale propoſitũ teneri, ſeu puniri non de
l. qui occidit, §. penultimo, ff. ad legem aq
l. ſi eum ſeruum, l. item apud labeonem, §. ſi
ginem, ff. de iniurijs. Item quia aggreſſores,
lentiam inferre uolentes fuerunt huius hom
cauſa, ideò ipſis magis, quàm reſiſtentibus e
tãdum, l. 1. §. cum arietes, ff. ſi quadrup. pauper
dica. l. ſcientiam, §. cum ſtramenta, ff. ad leg
quiliam. & benè faciunt ad hoc ea, quæ uolu
lus Caſtrenſ. in d. conſi. 332. in ultima col. uerſ
rum ſi propter hoc non fuerunt congregati
ex hoc delictum homicidij non remanet im
tum, prout remanere non debet, l. ita vulnera
fin. ff. ad legem aquiliam, c. vt famæ, de ſent
communicationis. nam auctor principalis
tumultus, qui venerat, vt Stephano, comiti A
ſo, ſuiſq; ſequacibus violentiam in perſonam
inferret, eſt pœna mortis de homicidio, ſeu
blica ex hoc homicidio qualificata puniend
ſi ipſe nõ fuiſſet ille, qui homicidium com
d. l. quoniam. Si verò aliquis de reſiſtentib
greſſis fuiſſet occiſus, tunc etiã ſolus auct
tus ille, videlicet, qui inſiſtentiũ, & aggre
put eſſet, & nullus alius puniretur, ut in d.
ubi ita ſingulariter concludit Salic. in 5. co
quæro extra gloſam, ex cuius verbis uerten
deciditur ad fauorem Stephani, & illorum
de eadem factione contra illos inimicos
venerant ad vim illis inferendam, vt ſupra,
bus optimè nobis inſeruit notabilis doctri
in l. non ideò minus, C. de accuſatio. in penu
& vltima colum. quem refert, & ſequitur
Caſtrenſis in dicto conſilio 332. in vltima c
in dicto verſicu. cæterum ſi propter hoc, quo
ſilium de per ſe ſufficeret ad excuſationem
phani, & aliorum, qui ſunt de ſua factione.
tur etiam ipſi Stephano, ꝙ cum bannitis c
nis Bononiæ contra proclama practicauer
intelligatur de practica, quam cum illis hab
tra territorium Bononiæ, certè nullo modo
hoc facto puniendus, cum is ſit forenſis, & n
ditus, & ideò puniri non poteſt de eo, quod
28 eo factum extra territorium, & caſu, † quo
voluiſſet hunc caſum comprehendere,
tum non valeret, ad tradita per Bartolũ in l.
in fine, ff. de incendio, ruin. & naufrag. & in l.
ne, C. de ſumma trinitate, & fide catholica,
2. cum ibi notatis per ſcribentes de conſtit
in 6. in l. extra territorium, ff. de iuriſdictione
nium iudicum, & in capitulo fina. de foro co
ten. Si verò intelligatur de practica habita in
rio Bononienſi, dico hanc practicam non
probatam, ſed ſolum recedendo à loco
inter quoſdam bannitos ſic inter eundum,
do autem venit ad locum, acceſſit ſolus c
mulo ſuo, nam ſi practicaſſet tunc cum ban
territorio Bononienſi, practicaſſet non ſolu
29 cedendo, ſed etiam in accedendo. Præterea
ctica, ſeu hoc vulgare dictum practicare,
actum reiteratum, & ultra vnicum, & binu
argumento eorum, quæ voluit Bart. per ill
in l. item mela, in principio, ff. de alimentis,
30 riis lega. † Practicare. n. idem eſt, quod conu
practica dicitur idem, quod vſus, & conu
quod verbum conuerſari actum geminatum
ceſſiuum requirit, cum idem ſignificet, quod
tudinem habere, & conuerſatio pro con

[Con]firmatur, ergo ex ſimplici, unicoq́; actu quis non di-
citur practicare ad tradita per Bart. in d. l. item mela,
& faciunt no. per Ioannem And. dom. Ant. & alios,
in c. fi. extra de conſue. Quare Stephanus nō dicitur
ſub proclamate comprehenſus: Item de commiſſis
in alieno territorio per forenſem quis non punitur
ratione ligæ, & confœderationis, ſed ſolum de com
miſſis in loco, &c. Barto. in d. l. cunctos populos, &
Fel. in c. olim, col. 2. de accuſ. Et hæc pro aliquali in-
formatione Reuerēdiſſimi, ac Illuſtriſ. dn̄i mei, & ad
defenſionē dicti Stephani dicta ſufficiāt. Laus Deo.

SVMMAE.

1. *Cognitio delinquentis non infertur ex eo, quòd uiderit delinquen tem, & quibus ueſtibus eſſet indutus, & quibus armis armatus, & cuius ſtaturę.*
2. *Cognouerit ne quis aliquem, uel non, dependet ab eius animo, & propterea eſt illius iuramento ſtandum, nec per torturam à teſte debet extorqueri.*

Iuramento ſtatur in ijs, quæ dependent ab animo alicuius.

3. *Cum uitæ periculo quis non tenetur alteri auxilium præſtare, ſed acclamando, & uocando ad auxilium præſtandum offenſo, ſatis dicitur auxilium præſtare.*

Vitæ periculo quis ſe exponere non tenetur:

4. *Ad auxilium præſtandum quis non tenetur, quando delictum non ſub tecto, ſed extra fuit commiſſum.*
5. *Auxilium qui non præſtitit, quòd de iure canonico teneatur, & par ſit delinquenti, quomodo intelligatur.*
6. *Teſti uni neganti magis credendum, quàm uni tantum teſti affirmatiuam probanti.*
7. *Teſtis unus quando inditium ſufficiens ad torturam faciat.*
8. *Ad probandum inditium requiruntur duo, uel tres teſtes conteſtes, nec unus ſufficeret.*
9. *Amicitia excuſat, & tollit pręſumptionem doli etiam in ijs, quæ ſunt de genere prohibitorum, & malorum.*

EPITOME.

Inditia in caſu huius conſilii militantia nō eſſe
ad torturam ſufficientia demonſtratur.

CONSILIVM CLXXIX.

VIſo proceſſu facto contra Iulium ſartorē,
& uiſis inditiis contra ipſum facientibus,
quæ multū eleganter, & ſubtiliter fuerūt
conſiderata tàm in iure, q̄ in facto, uide-
tur concludendum Iulium nō debere torqueri, quia
ex eo, ꝙ tempore inſultus facti cōtra Ioannē Bapti
ſtam uiderit illos duos inſultātes, & quibus ueſtibus
eſſent induti, & quibus armis armati, & an eſſent ma
gnæ, uel paruæ ſtaturæ, nō infertur, ꝙ ipſos inſultan-
tes agnouerit, quia nō probat hoc eſſe, qꝛ ab hoc con
tingit abeſſe, l. non hoc, C. vnde legitimi, cū ibi not.
l. neq; natales, C. de proba. cū ſi. Et † an Iulius dictos
inſultantes cognouerit, nec ne, an ſciuerit, uel igno-
rauerit perſonas illorum, cum hoc dependat ab eius
animo, ſtandum eſt iuramento ipſius, ſi iurauerit, &
dixerit, prout iurauit ſe illos ignoraſſe, & non cogno
uiſſe, per no. per glo. in c. innotuit, de elect. in uerbo
ignorantiam, & in c. paſtoralis, per gl. fi. & ibi docto-
res, de excep. per illum tex. & tex. in l. unicus, §. teſtes,
ff. de quæſtioni. parum, uel nihil in oppoſitum facit,
quia loquitur, quando teſtis, uel negaret ſe fuiſſe præ
ſentem, uel negaret factum, hoc eſt delictum, & con
ſtaret ipſum fuiſſe præſentem, ſed ꝙ ſciuerit, uel co-
gnouerit, aut ignorauerit, uel non cognouerit perſo
nam delinquentis, non debet mediante tortura ab
ipſo teſte extorqueri, quia in hoc ſtandum eſt iura-
mento, quod eſt in hoc legitima probatio, ut in d. c.
paſtor. Præterea ex quo Iulius erat ſine armis, & erat
tempus noctis, ſatis dicitur præſtitiſſe opem, & auxi-
lium Ioannis Baptiſtæ acclamando, & uociferando,
ac uocando amicos, & uicinos ad præſtandū auxiliū
contra inſultantes, quia iuſtè, & ueriſimiliter ipſe de
buit timere, licitumq́; ei fuit fugere, quoniā non de-
buit ſe exponere periculo uitę; & unuſquiſq; cautus,
& prouidus hoc idē feciſſet, nō aliter ſe exponendo
periculo uitæ, prout nō tenetur quis ſe tali periculo
exponere, ut uolunt doctores communiter in c. 1. de
3 offi. deleg. & eſt communis opinio legiſtarū, † ꝙ etiā
acclamando quis non tenetur aliū defendere, tanto
minus igitur tenetur quis ſe exponere periculo per-
ſonali, gl. in l. culpa caret, ff. de reg. iu. & in c. ad repri
mendū, de offi. ordina. Bald. in l. ut uim, in 4. q. de iu-
ſtitia, & iure, Pau. de Caſt. in l. fi. in fi. C. de his, quibus
ut indignis: & tuliſſe auxilium quis dicitur nedum q̃
inſultatum ſeruauit, ſed etiā is, qui quicquid potuit,
fecit, ut ſi exclamauit, ut ad auxiliū ueniretur, & ſuf-
ficit clamare, quando quis non potuit depellere ma
nu, ut in l. 1. §. potuiſſe, & in §. excuſantur, ff. ad ſylla-
nianum: ſed in caſu noſtro Iulius inermis inſultan-
tes armatos enſibus manu non potuit depellere, er-
go exclamando dicetur auxilium tuliſſe: ꝙ autē ex-
clamauerit, & auxiliū ab amicis, & uicinis petierit,
conſtat, & probatum fuit per plures teſtes examina-
4 tos, ergo &c. ¶ Rurſus † ex quo delictum non fuit cō
miſſum ſub tecto, ſed extra, non debuit teneri Iulius
ad præſtandum auxilium, nec propter hoc, ꝙ nō prę
ſtiterit auxilium realiter, aut uerbaliter, torquendus
eſt, nec puniēdus, niſi conſtet Iulium fuiſſe conſciū
5 delicti, ut in d. l. 1. §. hoc autem: Et † quamuis de iure
canonico quis ad præſtandum auxiliū teneatur, alio
quin par eſt delinquenti, ut in c. 1. cum ibi no. de off.
deleg. & per glo. in d. l. culpa caret, de reg. iu. & in c.
quantæ de ſententia excommu. c. ſicut dignum, §. il-
li etiam, de homic. tamen hoc eſt intelligendū, non
quo ad forum contentioſum, ſed quoad forum ani-
mæ, ad tradita per dom. Ant. in d. c. quantæ, circa fi.
& per Andream Barba. in d. c. 1. Abb. in c. 1. de reſti-
tutio. ſpoliato. Salice. in l. quiſquis, C. ad leg. Iul. ma-
ieſt. Bald. in l. 1. in 4. col. C. de ſeruis fugitiuis, Ioan.
de Anan. in c. 2. de hæreticis, Mod. in d. c. quantæ, ac
etiam, in l. ut uim, ff. de iuſtitia, & iure. Et ita ſemper
legendo ſequutus fui tàm in d. c. 1. de off. dele. quàm
in d. c. 1. de reſtit. ſpoliato. Præterea ſequendo etiam
opinionem tenentium, ꝙ illa ſententia canoniſtarū
habeat locum etiam in foro contentioſo, hoc debet
intelligi quo ad pœnam iuris canonici, & ſic quo ad
pœnam, quæ imponitur à iure canonico in foro ec-
cleſiaſtico, uidelicet, ut quis poſſit excommunicari,
ut in d. c. quantæ, & quo ad aliàs pœnas, quæ per ius
canonicum imponuntur pro ipſo crimine, ut in d.
c. quantæ, cum ibi no. ubi gl. dicit etiam quem non
teneri facto, & corpore aliū adiuuare, maximè quā-
do non poſſet abſque corporis periculo, ſed ſolū uer
bo: Sed quo ad pœnam in foro ſeculari per legem ci
uilem, aut per ſtatuta laicorum infligendam, certè
non debet quis teneri, etiam ſi potuerit abſque peri-
culo defendere, quia in tali foro non tenentur illi, q̃
defenſionem alteri nō præſtiterunt, ſed ſolum in fo-
ro canonico contentioſo, ut dictum fuit, & eſt com-
munis opinio: nam cum de iure canonico ſolum q̃s
teneatur defendere, ergo non defendendo non po-
terit puniri, niſi pœnis iuris canonici, non autem pę
nis iuris ciuilis, uel ſtatutorum, argum. c. ſi duobus,
in fine de appellatio. & ca. 1. cum ibi notatis de noui
operis nūciatio. Ius enim ciuile in ſuo foro, & ius ca
nonicum in ſuo eſt ſeruandum, ut in c. 1. cum ibi ple
nè not. extra de conſtitut. & ideò Iulius ex eo, quòd
non defenderit uerbo, uel facto, non debet poſſe tor
queri, quoniam hoc eſt à ſtatutis loci introductum,